

EURES

НАМИРАНЕ НА РАБОТА В ЕВРОПА

РЪКОВОДСТВО ЗА ТЪРСЕЩИ РАБОТА ЛИЦА



Текстът е завършен през декември 2019 г.

Трето преработено издание

Нито Европейската комисия, нито което и да е лице, действащо от името на Комисията, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в настоящата публикация информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2021 г.

© Снимки: Shutterstock

© Европейски съюз, 2021 г.

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Политиката по отношение на повторната употреба на документи на Европейската комисия е уредена с Решение 2011/833/ЕС (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39).

За употребата или възпроизвеждането на елементи, които не са собственост на Европейския съюз, трябва да се поиска разрешение директно от носителите на авторските права.

Print ISBN 978-92-95218-78-9 doi:10.2883/929929 HP-01-21-051-BG-C

PDF ISBN 978-92-95218-59-8 doi:10.2883/544693 HP-01-21-051-BG-N

НАСОЧЕТЕ ПОГЛЕД КЪМ БЪДЕЩЕТО

Да пребивават и работят в друга държава е възможност за европейците от всички възрасти. Възможност все повече хора осъзнават ползите от придобиването на професионален опит в друга европейска държава.

Въпреки това все още едва 3 % от европейците пребивават и работят в държава членка, различна от собствената им държава по произход. И все пак работата в чужбина, дори за кратко време, може да повиши значително уменията ви и да засили шансовете ви за намиране на по-добра работа във вашата собствена държава.

Принципът на Европейския съюз за свободно движение на работници* се счита за едно от най-важните права на гражданите на ЕС. Това означава, че можете да се преместите във всяка една държава — членка на ЕС,

„Работата в чужбина разширява вашия мироглед и ви дава усещане за самостоятелен живот. Тя помага също така да укрепите своето самочувствие и да разширите личната си мрежа от контакти. Ако се преместите в друга държава, трябва да сте склонни да възприемете новата култура, както и да проявите готовност и желание да учите нови неща“.

*Търсецо работа лице от Литва
Условия на живот и труд в Дания*

както и в Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария. В резултат на това в днешно време мотивираните и мобилни търсеци работа лица, разполагат с неограничени възможности. В случай че ви трябва консултация и информация във връзка с това, на разположение са множество експерти, които да ви насочват.

Каква може да е вашата полза от пребиваването и работата в чужбина?

- **Възможност за развиване на нови професионални и лични умения** Научете нов език, обогатете професионалния си опит, повишете своята самоувереност и усъвършенствайте своите комуникационни умения. Пребиваването и работата в чужбина наистина са идеално решение за онези, които искат да придадат „добавена стойност“ на своята автобиография, за да впечатлят бъдещите си работодатели.
- **По-добро разбиране по отношение на другите държави и култури** Европа е удивително разнообразен континент, в който може да се открие много. Потапяйки се в автентичната атмосфера на друга държава, можете да се запознаете с нова култура и начин на живот. Същевременно другите могат да научат повече за вашата държава.
- **Придобиване на ценен опит от срещите с нови хора и изправяне пред нови предизвикателства.**

Ако ви липсва увереност, че работата в чужбина е подходящ вариант за вас, насочете вниманието си към сезонна или временна работа. Така няма да се ангажирате с дългосрочен договор, но въпреки това ще придобие ценен опит, който ще ви отвори бъдещи възможности за работа.

Усвояването на нови умения и придобиването на международен професионален опит може само да ви бъде от полза. Настоящото лесно за използване ръководство съдържа важни съвети и полезна информация, за да ви помогне, ако сте насочили своя поглед към Европа.

ВЪЗМОЖНОСТТА ЧУКА НА ВРАТАТА
Имате ли специфично професионално умение? Ако експертните ви познания и опит са в сектори с „трудни за попълване“ свободни работни места, като например секторите на околната среда, здравните грижи или информационните и комуникационните технологии (ИКТ), може да се окаже, че уменията ви са особено търсени в много европейски държави.

* Необходимо ли ви е разрешение за работа?

Някои европейски граждани може да имат ограничен достъп до европейския пазар на труда за определен период от време в зависимост от момента на присъединяване на съответната държава към ЕС. EURES може да ви предостави информация в кои държави можете да се преместите свободно и за кои ще ви е необходимо разрешение за работа.

КАКВО ТРЯБВА ДА ИМАТЕ ПРЕДВИД ПРЕДИ ДА СЕ ПРЕМЕСТИТЕ В ЧУЖБИНА

Ако имате намерение да се преместите в чужбина, трябва сериозно да обмислите тази стъпка. По-долу са изброени някои въпроси, които си струва да обмислите, преди да предприемете преместването.

- **Можете ли да си намерите работа?** Добро начало при търсенето на работа в чужбина е да разгледате възможностите, с които разполагате, и да кандидатствате за определени работни места, докато все още се намирате в своята държава по произход. Проучете внимателно в кои държави се търсят работници с вашето образование и опит или професионалната област, от която се интересувате. Направете проучване на пазара на труда в тези държави. Уверете се, че автобиографията ви е написана стегнато и ясно, и изтъква какво вече сте научили или постигнали и връзката ѝ с наличните възможности за работа.
- **Кариерата е само една възможност.** Мобилността може да означава също допълнително образование, професионално обучение и стаж, наред с редица други възможности. ЕС предлага програми за подкрепа в тези области. Те включват Leonardo da Vinci („Леонардо да Винчи“ — за професионално образование и обучение), Erasmus („Еразъм“ — за обмен на студенти и преподаватели) и стратегията „Преосмисляне на образованието“, която е насочена към развитието на умения за пазара на труда. Вж. ec.europa.eu/education за повече информация.

- **Говорите ли езика?** Най-вероятно работодателят ще очаква от вас известно владение на местния език. Независимо от държавата, в която се намирате, предимство са и основните познания по английски език. Помислете за езиков курс преди да заминете — дори участието в такъв курс да не е задължително за всяко работно място, то може да подобри вашите възможности.
- **Ще бъде ли призната професионалната ви квалификация?** Ако сте придобили квалификация за работата в своята държава по произход, можете да работите навсякъде в Европа. Съгласно принципа за свободното движение на работници можете да практикувате своята професия във всяка държава — членка на ЕС, както и в Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария. Проверявайте обаче внимателно изискванията за всяко работно място — някои работодатели може да изискват определени дипломи, удостоверения или друга квалификация.
- **Как стои въпросът с образователната квалификация?** Понастоящем няма всеобщо признаване на образователната квалификация в Европа, което означава, че работодател в дадена държава може да прояви колебание дали да наеме работник от друга държава, ако не се признава неговото квалификационно равнище. Можете да намерите полезна информация в раздела „Работа и пенсиониране“ на портала „Вашата Европа“ (europa.eu/youreurope/citizens).

„Свързването с EURES е най-доброто, което можех да направя за своята кариера. Миналата година изпратих писмо на местния ми съветник на EURES, в което обясних, че искам да отида на стаж във винарско предприятие в Италия. Три месеца по-късно от EURES Италия ми намериха работно място, включително жилище и издръжка. Подкрепата им продължи през цялата продължителност на стажа. Когато пристигнах в държавата, от EURES ми помогнаха да попълня всички необходими документи“.

Dalma, търсецо работа лице от Унгария



Освен това можете да посетите и уебсайта на Европейската квалификационна рамка (ЕКР) на Европейската комисия (ec.europa.eu/eqf).

- **Семейството ви ще се премести ли с вас?** Като европейски гражданин вие и вашето семейство се ползвате със същите права, както и работниците от съответната държава. Членовете на вашето семейство могат да учат или да работят в приемащата държава и затова си струва преди да заминете да проучите и възможностите за тях.

Вече сте взели решение да се преместите и се нуждаете от допълнителна информация. За помощ и съвет в хода на целия процес може да ползвате следните ресурси:

EURES — европейската мрежа на службите по заетостта обхваща всички държави членки, както и Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария. EURES разполага с мрежа от партньори, включително публичните служби по заетостта, а понастоящем е в процес на разширяване, за да включи допълнителни партньори във вашата държава по произход. Информация за тях можете да намерите на портала EURES: eures.europa.eu

Мрежата на EURES предлага набор от услуги, съобразени с вашите потребности:

- **EURES — портал за професионална мобилност:** осигурява информация за свободни работни места в 31 държави и ви дава възможност да си създадете профил, да регистрирате автобиографията си, както и да получите достъп до подробна информация за условията на живот и труд в цяла Европа. Порталът е представен във водещите социални медии и има собствено приложение за смартфон. Ако се нуждаете от помощ за създаване на акаунт, изготвяне на автобиография или търсене на свободни работни места, можете да се свържете със звеното за съдействие на EURES чрез чат в реално време, по електронна поща, по телефона

или чрез Skype. По-подробна информация можете да намерите на адрес: eures.europa.eu

- **Мрежа от съветници на EURES:** EURES разполага с над 1200 съветници в 31 държави, които работят в сътрудничество с националните публични служби по заетостта (ПСЗ), за да предоставят на търсещите работа лица информация относно мобилността. Можете да се свържете с тях по телефона или по електронна поща, или да се срещнете лично, или на събитията под надслов Европейски (онлайн) дни на труда (вж. следващата страница за по-подробна информация).
- **EURES в трансграничните региони:** да пребиваваш в една държава, а да работиш в друга, е най-често срещаната форма на професионална мобилност. EURES развива своята дейност и в трансграничните региони в цяла Европа. Информация относно трансграничните работници може да бъде намерена на портала за професионална мобилност EURES, да бъде получена от местен съветник на EURES и е достъпна на страница 11 от настоящата брошура.

Можете да се възползвате и от следните ресурси:

- **Частни агенции за набиране на персонал:** във вашата държава по произход или в приемащата държава частните агенции за набиране на персонал могат да предоставят разнообразна информация и ефикасна услуга по намиране на съответствие между уменията

и търсената работа. Техните съветници могат да ви напътстват през всеки етап от процеса на набиране на персонал.

- **Онлайн търсачки за работа:** някои търсачки за работа ви позволяват да изготвите автобиографията си, да си създадете профил на търсещо работа лице, да получавате известия за интересни предложения за работа и да разглеждате свободните работни места.
- **Социални медии:** приблизително половината от потребителите на интернет в ЕС са представени в социалните медии. Ако редовно използвате платформи като Facebook, Twitter или LinkedIn, можете да ги използвате за популяризиране на вашите професионални умения и интереси, като вид виртуална автобиография. Внимавайте обаче какво правите и споделяте онлайн и преглеждайте настройките, за да запазите неприкосновеността на личните си съобщения и снимки!

„Съветникът на EURES ми даде информация за включване в курс за градинари в оранжерии в Дания и комбинирането му с курс по датски език и работа във ферма в Дания. Приех това като интересна възможност и като начин да усвоя нови умения и знания за бъдещия ми професионален живот. Това разширява мирогледа ви, прави ви по-независими, укрепва самоувереността и разширява личната ви мрежа от контакти.“

Sarunas, търсещо работа лице от Литва

КАК МОЖЕ ДА ПОМОГНЕ EURES?

Услугите на EURES са комплексни и са достъпни за всички европейци, търсещи работа — преди, по време на и след процеса на търсене на работа.

Те обхващат всеки аспект от живота и работата в чужбина: от осигуряване на професионално ориентиране, преглед и превод на автобиографии, анализ на предложения и улесняване на видеоинтервюта за провеждане на интервю, до осигуряване на информация за европейския пазар на труда, предоставяне на правни съвети и консултации относно социалната сигурност, организиране на трудови борси и консултиране относно възможностите за обучение, усвояването на чужд език и възможностите за финансиране и още много.

Като цяло услугите включват следното:

На портала за професионална мобилност EURES са обявени повече от един милион свободни работни места от цяла Европа, почти толкова автобиографии и хиляди регистрирани работодатели. Той ви предлага инструменти за:

- създаване на профил, който ви позволява да отбелязвате интересни за вас сектори или държави, както и да получавате известия по електронна поща за подходящи свободни работни места;
- изготвяне и поддържане на автобиография на един или няколко езика и публикуването ѝ в интернет, така че да бъде достъпна за 30 000 работодатели, регистрирани на портала;

- търсене на информация за пребиваването и работата в избраната от вас държава;
- търсене на информация за Европейските (онлайн) дни труда и за други събития за набиране на персонал във вашия регион;
- установяване на връзка с други търсещи работа лица и обмен на съвети за търсене на работа, както и за пребиваването и работата в чужбина.

Можете да се свържете със **съветници на EURES** и други специалисти по набиране на персонал, конкретно в мрежата EURES, за информация и съвет, на всеки етап от процеса на търсене на работа и преместване. Те разполагат със специализирани познания по практическите, правните и административните аспекти на европейската професионална мобилност и могат:

- да ви препоръчат интересни възможности въз основа на вашия профил и дори да потърсят работно място, което съответства на вашия профил, предлагано от подходящ работодател в друга европейска държава;
- да ви помогнат с молбата за работа и да предоставят автобиографията ви на потенциални работодатели;
- да ви предоставят информация за условията на живот и труд в избраната от вас приемаща държава;
- да ви помогнат да започнете живота си в новата държава, предоставяйки ви информация за жилищното настаняване, социалната сигурност, данъчното облагане и

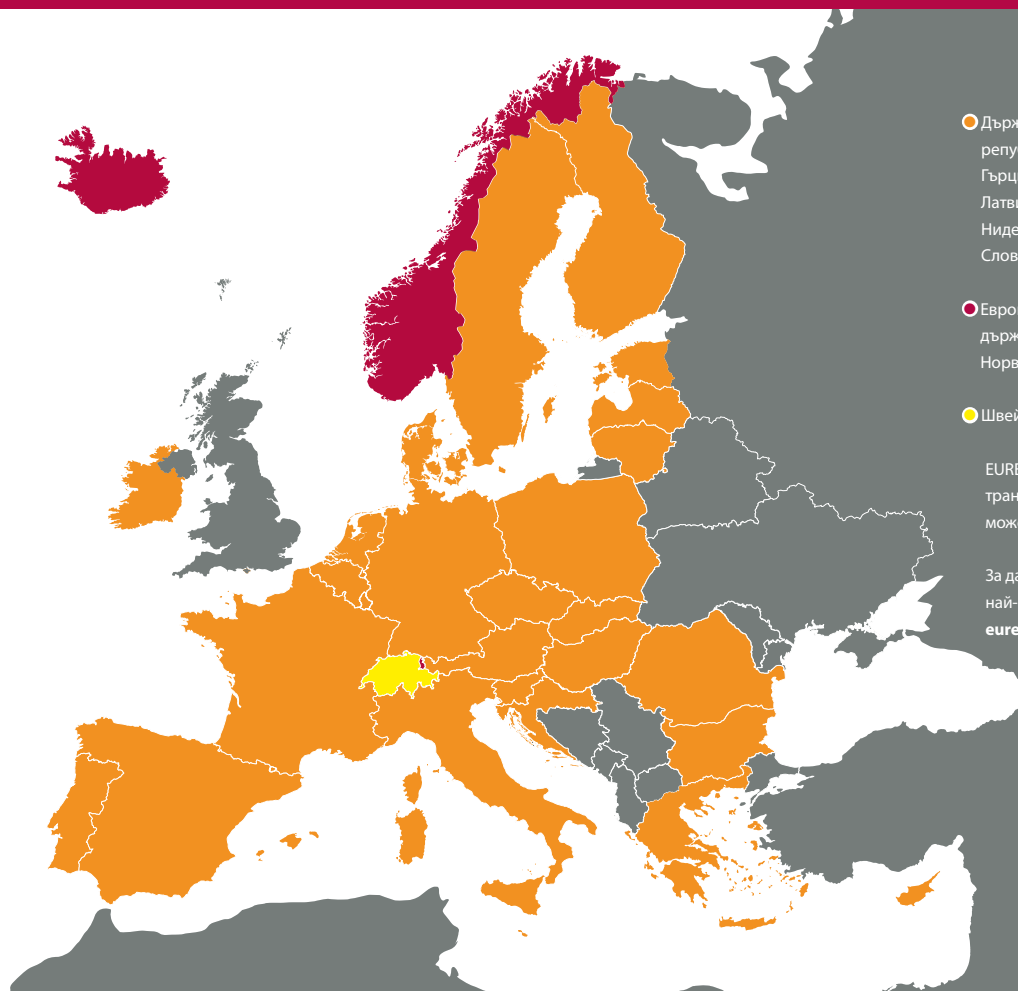
училищата, и здравните услуги за вашето семейство, ако е приложимо.

Обърнете внимание, че услугите, които различните държави или организации партньори на EURES предоставят, могат да се различават.

Допълнителна информация и данните за контакт с местния съветник на EURES и други специалисти по набиране на персонал можете да намерите в портала за професионална мобилност EURES.

ЕВРОПЕЙСКИ (ОНЛАЙН) ДНИ НА ТРУДА И ДРУГИ СЪБИТИЯ

Всяка година в цяла Европа се провеждат стотици събития на EURES и всички те са лесно достъпни и безплатни. Най-популярни сред тях са Европейските дни на труда, които ви предоставят идеална среда за установяване на контакти с потенциални работодатели, на място или онлайн, както и да се възползвате от провежданите в реално време сесии за въпроси и отговори и даваните персонални видео наставления в областта на професионалната мобилност, както и друга свързана специализирана информация. EURES провежда и конференции, семинари и общи информационни дни, посветени на мобилността, по време на които съветниците на EURES са на разположение да предоставят експертни съвети за намиране на работа в Европа. Проверявайте календара на събитията на портала за професионална мобилност EURES за допълнителна информация за събитията във вашия регион.



● Държави — членки на ЕС: Белгия, България, Чешката република, Дания, Германия, Естония, Ирландия, Гърция, Испания, Франция, Хърватия, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Унгария, Малта, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Словакия, Финландия, Швеция.

● Европейското икономическо пространство (ЕИП) = държави — членки на ЕС + Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

● Швейцария.

EURES има присъствие в различни региони и трансгранични региони. Допълнителна информация може да намерите на портала EURES.

За да намерите съветника на EURES, който е най-близо до вас, eures.europa.eu

ОСНОВНИ РАЗДЕЛИ

Като търсещо работа лице това е мястото, където можете да намерите информация за работата в чужбина, за подготовката за интервю, за адаптирането към живота в новата държава, както и информация за възможностите за образование и обучение, предоставяни от Европейската комисия в цяла Европа.

1. Какво може да направи за вас EURES? Тук можете да намерите всички услуги, предлагани от членовете и партньорите на EURES.

2. Търсене на работа Предоставя обяснение как да търсите работно място в 31 европейски държави, как да създавате и управлявате онлайн профили за търсене на работа и как да се абонирате за известия по електронна поща за свободни работни места, които представляват интерес за вас.

3. Създаване на собствена автобиография онлайн. Позволява ви да създадете и управлявате вашата автобиография на няколко езика, безплатно и във формат Europass, ако е необходимо.

4. Свързване със съветник на EURES ви дава възможност да намерите данните за контакт със съветник на EURES близо до вас, който може да ви даде личен съвет относно

подходящите за вас възможности за работа на местно, регионално или национално ниво.

5. Условия на живот и труд съдържа практическа, правна и административна информация относно мобилността. Проверявайте текущите тенденции на европейския пазар на труда по държави, региони и сектори на дейност.

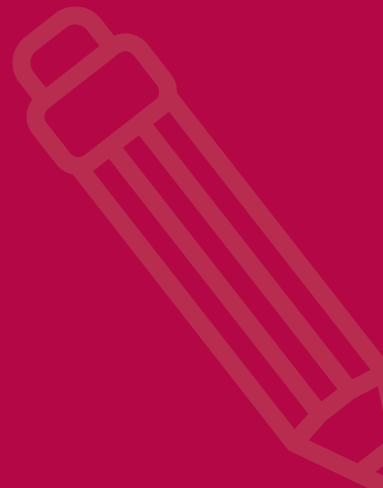
6. Календарът на събитията показва интересни предстоящи събития във вашия регион. Следете Европейските дни на труда и другите събития, свързани с набиране на персонал, или сесии за обща информация относно мобилността, провеждани със съветници на EURES.

7. Новини съдържа последните статии и видеоматериали относно европейските работни места и европейската мобилност. Гледайте вдъхновяващи успешни истории от други търсещи работа лица, които са се възползвали от услугите на EURES.

8. Бюлетинът „EURES & You“ се издава ежемесечно и представя информация относно професионалната мобилност, текущите тенденции, предстоящите събития на EURES и т.н. Може да четете бюлетина онлайн или да го получавате по електронна поща.

9. В Помощ и съдействие ще намерите отговори на повечето от вашите въпроси. Звоното за съдействие на EURES е на разположение да отговаря на вашите запитвания по телефона, по електронна поща, чрез чат в реално време и чрез Skype.

10. Връзки ви насочва към други интернет страници, посветени на европейската професионална мобилност, включително интернет страниците на националните редица публикации, които ще ви насочват в процеса на търсене.



БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ И ДРУГИ УСЛУГИ

Инструментът **Европейските (онлайн) дни труда** дава възможност на търсещите работа лица и работодателите да се срещат „виртуално“ и безплатно, като им спестява времето и парични средствата, необходими за пътуване до мястото на събитието. Участниците могат да наблюдават презентации, да подадат заявления за свободни работни места и да се срещат директно с организации, които набират персонал, и със съветници на EURES. Подробна информация относно предишните и предстоящите дни на труда можете да намерите на адрес: europeanjobdays.eu.



КАНДИДАТСТВАНЕ ЗА РАБОТА

Попаднали сте на интересна възможност? Сега трябва да изготвите кандидатура, с която да се отличите от конкурентите си. Съветниците на EURES могат да ви помогнат за това — или можете да се обърнете към портала за професионална мобилност за важни съвети.

Обикновено кандидатурата се състои от мотивационно писмо и автобиография, макар че някои работодатели може да изискват попълване на стандартен формуляр за кандидатстване. Не забравяйте, че с тези документи създавате у работодателя първото впечатление за себе си, затова отделете време, за да ги подготвите внимателно.

- **Мотивационното писмо:** Вашето мотивационно писмо трябва да обоснове интереса ви към работното място, да изтъкне онези част от вашия опит, която ви прави подходящ(а) за това работно място, както и с какво можете да бъдете полезен(а) на дружеството. Използвайте ясен, достъпен и конкретен език.
- **Подготовка за събеседване:** събеседването може да се проведе лично или по телефона: и в двата случая задълбочената подготовка е от изключително значение. За всеки случай, вземете със себе си всички необходими документи, например автобиография или лична карта.

- **Осведомете се за дружеството:** погрижете си да проучите дружеството. Покажете, че познавате дейността и потребностите му. Подгответе някои добре обмислени въпроси относно дружеството и относно длъжността, за да покажете, че сте се подготвили за интервюто.
- **Осведомете се за длъжността:** длъжностната характеристика е най-добрият ориентир, който можете да получите за критериите на работодателя по време на интервюто. Набляга ли се в нея върху работата в екип, инициативността или гъвкавостта? Покажете, че отговаряте на всяко от тези изисквания, използвайки конкретни примери и умения от досегашния си опит.
- **Очаквайте неочакваното:** могат да ви бъдат зададени трудни или неочаквани въпроси. Не изпадайте в паника! Докажете, че можете да запазвате самообладание в напрегнати ситуации, като помислите известно време върху въпроса и отговоряте спокойно. Не е важно дали знаете отговора на въпроса. За работодателя е важно как ще формулирате отговора и как ще подходите към търсенето на нова информация.

АВТОБИОГРАФИЯТА

- Посочете най-напред най-скорошния си опит и квалификация.
- Използвайте кратки изречения и позитивен език.
- Подчертайте отговорностите, свързани с работното място, за което кандидатствате, и използвайте глаголи в деятелен залог.
- Уверете се, че автобиографията ви е достоверна, актуална и точна.
- Ограничете обема на автобиографията си до максимум две страници.
- Обърнете се към някого, който да редактира автобиографията ви; препоръчително е това да е човек, за когото съответният език е роден.



Процесът на напускане на вашата държава и пристигане в новата държава може да е свързан с редица трудности. Трябва да се запознаете с нови административни процедури, с нови хора, вероятно също да научите чужд език. Преди да заминете, бихте могли да се свържете с вашия местен съветник на EURES, за да получите напътствия и информация.

EURES дава следните няколко съвета за подпомагане на процеса:

ПРЕМЕСТВАНЕ

- Прикloчете всичките си ангажименти и анулирайте всички договори с доставчици на услуги.
- Информирайте местните органи за това, че напускате държавата, ако има такова изискване.
- Променете пощенския си адрес и оставете адрес за препращане на кореспонденцията, която може да пристигне след вашето заминаване.
- Не забравяйте да вземете със себе си важни документи, като валидни паспорти или лични карти за вас и за членовете на вашето семейство.

ПРИСТИГАНЕ

- **Жилищно настаняване:** полезно е да се проучат възможностите за жилищно настаняване, преди да пристигнете в новата държава, за да имате представа за районите, които съответстват на вашия бюджет и очаквания.

- **Социално осигуряване:** всички обезщетения за социална сигурност, произтичащи от трудов договор в новата държава, се предоставят еднакво на всички граждани на държави — членки на ЕС, както и на граждани на Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария. Същото се отнася и до командированите работници, наети в една от държавите — членки на ЕС, но изпратени временно на работа в друга държава членка (вж. раздела „Политики и дейности“ на ec.europa.eu/social). Обезщетенията за социална сигурност обхващат отпуск по болест и майчинство, обезщетения за безработица и семейни обезщетения, обезщетения за трудови злополуки и професионални заболявания, пенсия за инвалидност и пенсия за осигурителен стаж и възраст. Свържете се с вашата осигурителна институция, преди да напуснете своята държава по произход, за да получите необходимата информация и необходимите европейски формуляри. Също така направете проверка в Общата информационна система на ЕС за социална закрила (MISSOC) на посочения по-горе уебсайт.

- **Европейската здравноосигурителна карта (ЕЗОК):** тя се предлага безплатно на всички граждани на държавите от ЕС/ЕИП, включително на Швейцария. Тя ви гарантира получаването на същия достъп до обществените услуги за спешна помощ (например лекари, аптеки, болници), с който се ползват и гражданите на съответните държави. Въпреки това още при пристигането си

следва да проучите възможностите да получите национално здравно осигуряване в новата държава.

- **Пенсии:** ако получавате държавна пенсия от една или повече държави — членки на ЕС и се преместите в друга държава от ЕС или в Исландия, Лихтенщайн, Норвегия или Швейцария, можете да продължите да получавате пълния размер на държавната си пенсия там. Информация за това как са защитени вашите права на социална сигурност можете да намерите на адрес: ec.europa.eu/social-security-coordination.

- **Данъчно облагане:** Европейските държави са сключили двустранни данъчни споразумения за избягване на двойно облагане на гражданите за едни и същи дейности или на доходи в друга европейска държава. За да получите индивидуални консултации, можете да се свържете със съответните органи във вашата държава.

EURES може да ви предостави допълнителна информация по всички тези теми. Посетете страниците, отнасящи се до условията на живот и труд, на портала за професионална мобилност EURES, или се свържете с вашия местен съветник на EURES.

ПЪРВИ СЪПКИ ЗА НАЧИНАЕЩИ ПРЕДПРИЕМАЧИ

Малките и средни предприятия (МСП), които съставляват над 99 % от европейския бизнес, са гръбнакът на европейската икономика, и все по-голям брой европейски граждани имат планове да започнат самостоятелен бизнес в друга държава.

Ако имате множество идеи за започването на самостоятелен бизнес в друга европейска държава, ето някои препоръки:

- **Разработете бизнес план:** уверете се, че знаете какво точно ще е естеството на бъдещата ви стопанска дейност, какви ще бъдат разходите за създаването ѝ, необходимото за това време и административните процедури, през които трябва да преминете. Не отлагайте планирането за момента на пристигането си в новата държава — по-лесно ще направите това във вашата държава по произход. Свържете се с местната търговска камара, тъй като много от тези организации предлагат курсове за разработване на подробен бизнес план.
- **Запознайте се с новата държава:** планирайте няколко пътувания до избраната от вас държава, преди да предприемете окончателното преместване. Запознайте се с банковата система, правните и административни практики, както и с порядките на хората и културата. Налага ли се да изучавате езика? Запишете се на курс във вашата

държава по произход, за да придобиете задоволителни езикови познания преди преместването.

- **Консултирайте се с друг предприемач:** свържете се с лице, което е започнало собствен бизнес в избраната от вас държава. Никой не би могъл да ви даде по-добър съвет от човек, който вече е минал по този път. Възможно е вашият местен съветник на EURES да е в състояние да ви свърже с подходящо лице или организация. Вместо това можете да посетите ec.europa.eu/enterprise/initiatives/sme-week, където можете да намерите допълнителна информация за успешни предприемачи във всяка държава от ЕС.
- **Европейската мрежа на предприятията (Enterprise Europe Network):** Тя помага на малки предприятия да се възползват от възможностите на отворения европейски пазар. Като предприемач можете да се добрите с обширна информация от всяка от членуващите 600 организации от целия ЕС и извън него. Посетете: Enterprise Europe Network.
- **Европейски механизъм за микрофинансиране „Прогрес“:** това е инициатива на ЕС, която улеснява хората, които искат да започнат или да развият своя малък бизнес, да получат достъп до кредит на стойност до 25 000 EUR. Изгледете брошура на адрес (ec.europa.eu/social).

Допълнителна информация относно условията на труд, приложима по отношение на командировани работници е достъпна на уебсайта на Eurofound, Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд, на www.eurofound.europa.eu. Можете също така да разговаряте с вашия местен съветник на EURES.

„Преди преместването в чужбина подгответе сериозен бизнес план с описание на продукта или услугата, която ще предлагате, целевите групи и съществуващата конкуренция, както и маркетингова стратегия. И не забравяйте финансовия план — не само за бизнеса, но и лично за вас. Ако се местите в чужбина с намерението да се пенсионира в собствената си държава, трябва да помислите за това какъв би бил във вашата държава размерът на пенсията, която ще придобиете в друга държава членка“.

Светник на EURES, Нидерландия

Бях поканен на среща за набиране на персонал с участието на EURES в Обществената служба по заетостта в Гьотеборг, Швеция. Имах интервю със „Seven Seas Group“, които търсеха екипаж за няколко кораба за круизи. След полезна информационна среща и последващото интервю, няколко месеца по-късно ми беше предложена работа по маршрут в Карибско море — предпочитаният от мен избор.“

Stefan, търсещо работа лице от Швеция

Под трансграничен пазар на труда се разбира район, в който работниците, пребиваващи в една държава, пътуват ежедневно или ежеседмично до работното си място в съседна държава. Тази практика е популярна в цяла Европа: повече от 600 000 души пребивават в една европейска държава и работят в друга.

ДА БЪДЕШ ТРАНСГРАНИЧЕН РАБОТНИК ИМА СВОИТЕ ПРЕДИМСТВА:

- Пазарът на труда в съседната държава може да предлага повече възможности от този в собствената ви държава.
- Не е необходимо семейството ви да се премества с вас, така че семейният ви партньор да може да запази работното си място, а децата да продължат образованието си в собствената държава.
- Обикновено здравното и социалното осигуряване в собствената ви държава по произход могат да се запазят, което улеснява процеса.

Трансграничното пътуване до местоработата е свързано, разбира се, с някои предизвикателства, като например различни национални административни и правни практики. Но има и много услуги, които подпомагат трансграничните работници по отношение на тези въпроси.

РОЛЯТА НА EURES В ТРАНСГРАНИЧНИТЕ РЕГИОНИ E:

- да насочва търсещите работа лица, към подходящи за тях свободни работни места в съседна държава;
- да осигурява информация за живота и работата в две различни европейски държави и да оказва помощ във връзка с правните, административните и практическите аспекти;
- да наблюдава пазарите на труда в двете държави и по този начин да предоставя на търсещите работа лица, актуална информация за свободните работни места.

EURES развива дейност в над 20 трансгранични партньорства в повече от 13 държави. С цел удовлетворяване на потребностите от информация и координация между държавите, трансграничните партньорства на EURES обединяват публичните служби по заетостта и службите за професионално обучение, синдикатите, местните органи и другите институции, свързани със заетостта и обучението.

„Ежедневно оказваме подкрепа на стотици трансгранични работници с отговори на въпроси като: „Къде да плащам данъци?“ „Къде мога да подам заявление за детски надбавки?“ „Мога ли да се възползвам от здравни услуги?“ Това помага да се улесни преходът на мобилните работници, които се преместват в друга държава.“

*Светник на EURES, Трансгранично партньорство
Ирландия/Северна Ирландия*

„Вече знаех някои неща за живота в Унгария, тъй като бях учил там, но EURES ми помогна с по-скоро „техническите“ детайли, свързани с живота между две държави, като например разликата в данъчните системи и системите за социална сигурност. Когато се местиш на ново място, не знаеш какво да очакваш. Всяка държава е уникална по своему и е неопценимо да получиш тези съвети.“

*Marcel, търсещо работа лице от Германия, пребиваващо в Унгария,
което пътува до местоработата си в Австрия*

ПЕРСОНАЛНА, ПРОФЕСИОНАЛНА, „ЦЯЛОСТНА“ УСЛУГА

В 31 държави има над 1200 съветници на EURES със специализирани познания в областта на европейската професионална мобилност. Те предоставят персонализирани консултации въз основа на вашите умения, квалификации и желана област на работа, като предоставят подкрепа през целия процес на преместване. Данните за контакт с местен съветник на EURES можете да намерите на портала за професионална мобилност EURES.

„Европейският ден на труда за много търсещи работа лица, е интересна първа стъпка, която им дава възможност да се свържат с дружества, които предлагат работни места, и да предоставят лично своята автобиография. Присъствието на това място и на различни агенции за временна заетост също е полезно, както и присъствието на съветници на EURES, които могат да помогнат със заявленията за „професионална мобилност“.

Съветник на EURES, Люксембург

ЕВРОПЕЙСКИ (ОНЛАЙН) ДНИ НА ТРУДА

Тези събития се провеждат няколко пъти годишно в цяла Европа — от Норвегия до Кипър и от Португалия до Румъния. Те предлагат идеална възможност на търсещите работа лица да се срещат със съветници на EURES и с потенциални работодатели, както на място, така и онлайн. Участниците могат да обсъждат своите планове и да задават въпроси към редица експерти в областта на европейската професионална мобилност чрез присъствени (или виртуални) семинари, дебати, работни семинари и лични срещи.

СПЕЦИАЛНИ ИНИЦИАТИВИ НА EURES

Има редица целеви схеми за професионална мобилност, които подкрепят лицата на възраст между 18 и 30 години, които търсят работа или желаят да сменят работата си, да намерят работа в други европейски държави, независимо от техните умения, квалификации или опит, чрез предоставяне на различни възможности за финансиране. Тази услуга е особено полезна за работодателите, тъй като прави достъпна за техния бизнес работна сила, която не биха могли да намерят на местно, регионално или национално равнище, и им помага да намерят подходящи кандидати за „трудните за попълване“ свободни работни места (вж. eures.europa.eu).



„Участвах в трудова борса в Базел и се срещнах със съветник на EURES от Люксембург. Той ми даде практични и полезни съвети, включително информация за пазара на труда, условията на живот и труд в държавата и как да кандидатствам за работа, както и за стъпките, които трябва да бъдат предприети преди преместването в чужбина“.

*Търсещо работа лице от Швейцария,
което пребивава и работи в Люксембург*



ЗА КОНТАКТ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици центрове Europe Direct. Адреса на най-близкия до Вас център ще намерите онлайн (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_bg).

По телефона или като ни пишете

Europe Direct е служба, която отговаря на въпросите Ви за Европейския съюз. Можете да се свържете с нея:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори могат да таксуват обаждането),
- на стационарен телефонен номер +32 22999696,
- чрез следния формуляр european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_bg.

ЗА ДА НАМЕРИТЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на сайта Еуропа (european-union.europa.eu).

Публикации на ЕС

Можете да разгледате или да поръчате публикации на or.europa.eu/bg/publications. Редица безплатни публикации могат да бъдат получени от Europe Direct или от местния център за документация (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1951 г. насам на всички официални езици, посетете EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Отворени данни на ЕС

Порталът data.europa.eu предоставя достъп до отворени набори от данни от институциите, органите и агенциите на ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели. Порталът предоставя достъп и до множество набори от данни от европейските държави.

ПРОЯВЯВАТЕ ЛИ ИНТЕРЕС КЪМ ПУБЛИКАЦИИТЕ НА ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЯ „ТРУДОВА ЗАЕТОСТ, СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ПРИОБЩАВАНЕ“?

- Ако е така, можете да ги изтеглите или да се абонирате безплатно за тях на адрес: ec.europa.eu/social/publications
- Бихте могли също да се абонирате за безплатния електронен бюлетин „Социална Европа“ на Европейската комисия на адрес: ec.europa.eu/social/e-newsletter
- Можете да се абонирате за бюлетина на EURES на адрес: eures.europa.eu

ГЛАВНИТЕ УЕБСАЙТОВЕ И ПРОГРАМИ НА ЕС, ПРЕДСТАВЕНИ В НАСТОЯЩАТА БРОШУРА, СА ИЗБРОЕНИ ПО-ДОЛУ:

- Портал за професионална мобилност EURES: eures.europa.eu
- Европейската мрежа на предприятията (Enterprise Europe Network): portal.enterprise-europe-network.ec.europa.eu
- Европейски предприемачи: ec.europa.eu/enterprise/initiatives/sme-week
- Европейски дни на труда: europeanjobdays.eu
- Въпроси за ЕС: europa.eu/eurodirect
- Европейски механизъм за микрофинансиране „Прогрес“. Можете да изтеглите брошура на адрес: ec.europa.eu/social
- Европейска квалификационна рамка (EQF): ec.europa.eu/eqf

- Програми за подкрепа в областта на образованието: ec.europa.eu/education
- Системата на ЕС за взаимно информиране за социалната закрила: ec.europa.eu/missoc
- Командировани в чужбина работници: ec.europa.eu/social
- Права на социална сигурност: ec.europa.eu/social-security-coordination
- Вашата Европа. Помощ и съвети за гражданите на ЕС и техните семейства: europa.eu/youreurope/citizens
- Твоята първа работа с EURES: ec.europa.eu/social

ПРИСЪЕДИНЕТЕ СЕ КЪМ НАС В СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ:

-  euresjobs
-  socialeurope
-  EURESjob
-  EURES European Employment Services

